

קלטת 41א

...{....}, הוא, הוא ריחם עלינו, כן
אפילו רק לשמוע ולדבר מזה, זה גם כן טובות גדולות
הו.. הו.. אה..
משה בלום הוא היה ראש אגודת ישראל, ואני באתי {לבית שלו}:
"אני אין לי שכר לימוד בשביל לשלם {בעד ה..} הילדים", הוא אמר:
"אני אדבר, אני אראה, אני..", ולא כלום, שקרן
הוא אמר, הוא ידבר, {....}, וראיתי שהוא שקר מוחלט, לך, לא, לא כלום
אבל אני ראיתי את השקר, אמרתי: "אולי הוא צריך למות?"
וגם, וגם היה כזה, הוא עלה {לישיבה}, ונעשה חולה ונפטר, והיה הלוויה פה בירושלים
{מן הישיבה} לקחו אותו לירושלים
אני לא היה לי חתיכת לחם {לאכול}
והוא היה לו כל העולם, כל הכסף שבעולם, כל הכבוד שבעולם היה לו
לא
אני ראיתי את השקר, אני אמרתי: "אולי הוא צריך למות?"
וככה היה, הוא מת, הוא נעשה חולה והוא מת, וגם.., והיה הלוויה פה בירושלים
כן, זה היה משה בלום, שקר כזה, משה בלום
היה שני מוישל'ך, משה פרוש, ומנחם פרוש
[..]
האבא שלו משה פרוש, ומשה בלום, היה שני מוישל'ך
[.. מוישל'ך]
{כן}, אני באתי למשה בלום, למשה, פרוש:
"אין לי, אין לי לחם, אין לי כסף, אין לי כלום, מה.."
כאילו מדבר עם אבנים, כלום
אני הולך {....} לגאולה לספר למשה בלום, משה פרוש, מוישל'ך
{וביקשתי מהם קצת לחם, ואין כלום}
אבל הוא.. אני חשבתי: "אולי הוא, הוא.. צריך למות?"
{...}, וגם היה ככה, {.....}, הוא נעשה חולה ומת
והיה הלוויה גדולה בירושלים
היה הלוויה גדולה, אבל אני לא היה לי, לא היה לי, לא לחם ולא כסף ולא כלום
ולא היה מי ש.. מי שידבר איתי, מי שיחזק אותי, מי שידבר
[הו..]
אה..
הגאות, הגאות היה עד השמיים, הגאווה והגאות
[....]
...[.....]
...אוי, אוי, אוי, קחו את הרגליים על המיטה, ו.. {אולי}..
אה, אה..
משה בלום, ומשה פרוש, שני מוישל'ך היה, היו ראשי, ראשים אגודת ישראל
שני מוישל'ך, משה פרוש ומשה {..}, משה, משה בלום, ומשה פרוש
[רבי ישראל, אנחנו מסדרים אתכם המיטה, יותר {למעלה}]
אה?
[.....]

לא, לא, לא, לא
 [כי הרגליים נופלים]
 לא, לא, אה?
 [הרגליים נופלים מהמיטה, רק...]
 {...}
 [מרימים אותם למיטה קצת]
 לא
 [לא?]
 לא
 [סבא, עד עכשיו יש פרוש בממשלה]
 אה?
 [עד עכשיו יש פרוש בממשלה]
 מה יש?
 [פרוש, פרוש]
 יוא, יוא, יוא, יוא, מנחם פרוש
 [הוא התנגד שרבינו יבוא לארץ ישראל]
 אה? הוא התנגד
 [שרבינו יבוא לארץ ישראל]
 {...}
 [החסידיים הלכו אליו, והוא בא לנשיא בשביל לדבר לו, שלא יבוא]
 {...}, הוא ינצח כולם, ו...הוא אמר:
 "אני ונתן צוחקים מכל העולם"
 [אני קראתי ב"א"בי הנחל", שהיה לכם סיפורים
 כי אתם אמרתם תודה לשזר על שהכניע את פרוש, שעזר לכם שזר בזה]
 הוא, הוא ביקש ממני להמשיך לדבר עמו מרבינו וללמוד עמו ספרי רבינו, כן
 והיה לי נכד, יש לי נכד, עמרם הורוביץ, כן
 הוא ביקש ממני להביא אותו וללמוד ביחד
 [.....]
 [.....]
 שהוא, זה פירוש, כן, והוא לומד {...} ספרי מוהר"ן, ספרי "ליקוטי מוהר"ן", ספרי..
 הוא, הוא לומד, הוא יש לו, יש לו לב ומח
 [כדאי ללמוד איתו?]
 אה?
 [כדאי ללמוד איתו?]
 למדנו בי...

...אני והנשיא ועמרם הורוביץ, למדנו ביחד
 אבל לא יכול, לא יכול לדבר, אה..
 אה...

...אוי וי, איזה דבר לאכול?
 {אני {...} רק מדבר, ואין לי {תאוות אכילה\כבד לאכילה}
 [.....]
 [.....]
 [הנה כבד]
 אה...

...[לא, הוא מדבר עם ישראל דגן, מדבר עם ישראל דגן]

כן?

[כן, כן, זה לייזר]

זה לייזר

[כן, זה טוב?]

טוב

[אתם רוצים לדבר איתו עוד?]

אה.. אין לי כח, אני רוצה

[הנה כבד]...

...[אה.. שלום עליכם, סבא]

עליכם השלום

[סבא, זה החתן, סבא]

[הוא יודע, הוא יודע]

[.....]

...[.....]

...{טוב מאד}, אוי וי

הבעל הבית הוא שמו ישראל אהרון, ישראל, ישראל אהרון

[כן]

וה.. והחדר הוא גדול מאד

[כן? ומה, מה עשיתם בחדר? מה היה בחדר?]

בחדר? יהיה, אמרו לי שיהיה קוגל וביצה טרייה, {...}, מה עוד? אה..

[הנה, רבי ישראל, אתם רוצים לשתות?]

אה?

אני, אני רוצה לשתות חצי כוס

[הנה החצי כוס, לא, לא, לא, חצי כוס של ביצה?]

חצי כוס

[של ביצה? של ביצה?]

של ביצה, כן

[אז אני אוסיף עוד קצת, אני אוסיף עוד קצת, יהיה חצי כוס]

[סבא, מצאתי דירה בירושלים]

אתה מצאת דירה?..

[היום היה נס ומצאתי דירה בירושלים]

כן?

[אני יכול להזמין אתכם להיות אצלי שם?]

אבל הדירה של {...} לא, לא בירושלים?

[לא היה לי עד... לא ח... לא חלמתי שיהיה לי דירה בירושלים]

אז היום היה ממש נס ומצאתי]

אני מצאתי דירה גדולה בירושלים, הו, גדולה מאד

[גם הדירה הזאת היא גדולה מאד, סבא, ורואים את הרי יהודה משם, היא משקיפה על הרי יהודה]

אוי, אוי, אוי..

הדירה גדולה ויפה, יפה מאד, אני מצאתי {בירוש..}..

[.....]

{...}, בטבריה, אני מצאתי דירה גדולה מאד

[.....]
...[.....]

...{לישון} גם כן על, על, על ה... בזה הדירה
[סבא, אולי תבואו לדירה הזאת? סבא, אתם מוזמנים לבוא לדירה הזאת]

כן?

[כן]

טוב, הדירה גדולה מאד

[כן, כן, גדולה]

נו..

{...} השם הבעל הדירה הוא, הוא ישראל אהרון

אני {...} זה כבר שישים שנה אני זוכר שם בעל הבית

[זה היה בטבריה?]

יוא

ובטבריה יש הדירה של, {שלי}, ישראל אהרון

[זה היה דירה בתוך העיר או בקצה של העיר?]

בתוך העיר

[בתוך העיר]

כן

[רבי ישראל]

{..}

[הבאתי הביצה ק... הביצה]

הביצה?

[כן, תטעמו את זה, הנה יש חצי כוס כמעט]

נו

[חצי כוס]

אני רוצה רכה

[כן, כן, כן, זה רק הדליל, דליל, זה לא רק רכה]

אה?

[דליל לגמרי, אפשר לשתות את זה]

טוב

[הנה פה על ידכם]

פה.. הדירה?

[בכפית אני נותן?]

הנה, הנה זה מוכן, זה יתקרר, אחר כך זה יתקרר]

{וש..} שם הבעל הבית זה שישים שנה אני זוכר השם, "ישראל אהרון"

והוא ביום שישי הוא קונה הכל לשבת, וגם כן ביצים, כן

[יש ביצה טרייה, יש ביצה טרייה, הנה יש ביצה טרייה, ביצה טרייה]

[.....]

[.....]

[זה חם עוד, רבי ישראל]

[חצי, חצי כוס ביצה]

אה?

[הביצה היא, היא פושרת עכשיו]

חם?

[כן, כן, זה חם]

אם חם טוב
 [כן, כן, הנה, אתם רוצים בכפית? בכפית? הנה]
 [אל תיתן אותה קר]
 {...}
 [לשתות? זה דליל, אפשר לשתות אפילו]
 אה..
 [ביצה טרייה]
 הו, הו..
 [.....]
 ביצה כזה..
 [כן, עוד לא היה דבר כזה, יודע לעשות ביצים]
 הוא יותר טוב מהכבד
 [הוא יודע טוב להכין ביצים, הוא יודע טוב, זה הדיין של דיין, אב בית דין..]
 [.....]
 [.....]
 הו, הו, הו..
 [.....]
 [.....]
 [כן, כן, זה, זה מתלכלך, רבי ישראל, אפשר לשתות אולי]
 אפשר לשתות?
 [אפשר לשתות, אפשר לשתות את זה בכוס, בכוס אפשר לשתות]
 [לשתות]
 מה? הביצה?
 [כן, ..., כי זה נשפך, זה נשפך, זה נשפך..]
 [.....]
 [.....]
 {זה לי} שישים שנה אני זוכר את שם הבעל הדירה, הבעל הדירה אני אגיד לך
 הוא שמו
 ["ישראל אהרון"]
 "ישראל אהרון"
 [כן]
 לא, אני רוצה, הו
 [.....]
 אה, אה
 [.....]
 [.....]
 אה.. אה.. אה..
 [.....]
 [.....]
 [אתם..]
 אה?
 [אתם רוצים לשתות, רגע, רגע]
 [לשתות עם, עם לשתות]
 אתם רוצים לשבת ולשתות?
 אתה זוכר את השם של, של הבעל הבית?
 [כן]

של בעל הדירה הגדולה?
 [כן, אני..]
 אתה זוכר?
 [ישראל אהרון]
 "ישראל אהרון"
 הו, הו.. הביצה טרייה
 [טרייה]
 [כן, הנה, הנה, אני אתן לכם לשתות]
 לא
 [.....]
 {...}
 [.....]
 [.....]
 טוב
 [.....]
 [.....]
 הביצה טרייה מאד
 [כן, אתם מרגישים]
 {... עשה טוב}
 [כן? אז אני שמח]
 [.....]
 אה
 [הנה, הנה הכוס, הנה הכוס, אני מוציא את הכפית, הנה הכוס, ניתן לכם הכוס, הנה הכוס]
 מה {שתית}..
 [הנה הכוס]
 בכוס?
 [כן, כן, בכוס יותר טוב]
 לא, זה, זה אני לא, לא רוצה
 [לא?]
 עם הכוס אני לא רוצה
 [עם הכפית ככה, עם הכפית ככה?]
 הו, הו, אה..
 ["המחיה"]
 [ככה אז אני.. יותר קל..
 אתה זוכר את הדירה? הדירה הזו
 [.....]
 [.....]
 אתה זוכר את שם הבעל הדירה?
 [ישראל אהרון, ישראל אהרון, אני זוכר]
 אה?
 ["ישראל אהרון"]
 איך?
 ["ישראל אהרון"]
 לא, לא, "ישראל" זה נכון, "אהרון" זה גם כן טוב
 [.....]
 [.....]

[אתם רוצים עוד?]

אה?

[עוד קצת ביצה?]

לא, אני לא רוצה, רק ביצה אחת

[זהו, עוד לא גמרתם, עוד לא גמרתם את הביצה]

[.....]

[.....]

(סבא משתעל)

[.....]

[.....]

אני רוצה חתיכת כבד

[כבד?]

[.....]

יש?

[כבד, כבד]

אה?

[כבד?]

כבד

[כבד]

[.....]

[יש כבד?]

חתיכה קטנה..

[קטנה]

כבד

[.....]

[.....]

אה.. אה..

[.....]

...[.....]

...אהרון, לא ישראל אהרון

[אה.. אברהם אהרון]

אברהם אהרון...

...ואני רואה שזה פלא, פלא גדול איך נתגדלתי ואיך אני נמצא בעולם

מה שאני סבלתי בחיי, אי אפשר לשער ולתאר

{..} יש ילדים שחיים, צריכים ל.., רק לחם לאכול, ולא היה לי..

ילד אחד היה בן שנה והוא נעשה נפוח מרעב, והוא בכה כל הלילות:

"לחם, לחם"

איך אני לא, לא מרגיש, לא, אדם על עצמו הוא לא יודע

אבל אני רואה מזה, שזה לא דבר, דבר {... קל}

ילד בן שנה הוא היה, הוא היה גיבור, לא כמו {תינוק}

והוא בכה כל הלילות: "לחם, לחם"

ואני לא היה לי

פעם אחת נכנסתי לאיזה בית של זקן, הוא אכל "מלווה מלכה"

"מלווה מלכה", אתה יודע מה זה?

ואני נכנסתי בבית וסיפרתי לו: "הילד הוא בוכה, "לחם, לחם"
הוא נעשה נפוח, נעשה נפוח ונעשה..
זה מיתה קשה מאד, יותר מן הכל
"רעב" זה, יש פסוק: "טובים היו חללי חרב, מחללי רעב"
'חללי חרב' הוא.. מת, נפטר
אבל 'חללי רעב' זה, רחמנא ליצלן, עד כמה זה, והילד סבל {גם את זה}
כל הלילות: "לחם, לחם"
ואני לא היה לי לתת לו לחם
מי, מי יודע כמה עונושים, כמה צרות אני פטרתי לכל, לכל עם ישראל
על ידי זה שהילד סבל כזה, מיתה כזה, הוא נעשה חל.., הוא נעשה, מר..
[נפוח]
נפוח מרעב
[..]

והוא נפטר, נפטר
והלילות שלו שהוא בכה, בכה: "לחם, לחם"
ואני לא היה לי, לא היה לי
והילד נפטר, הוא מת בצער כזה, הוא נעשה נפוח מרעב, כן
אוי, ריבונו של עולם, זה היה דברים גדולים, דברים.. {....}
ילד בן שנה הוא יש לו כל הכוחות של כל הטעמים של, של העולם
והוא הרגיש שזה חסר לו, הוא צריך לחם
והוא בכה {עד שמת}, עד שמת
[.....]
החותני, האבא של אישתי, חותני אמר לי:
"אני לא רוצה אותך ולא רבי ישראל, ברסלב אני לא רוצה כלום"
אני זוכר כמו עכשיו, אני הייתי בהלוויה, הוא נפטר בליל שבת בבוקר
בליל שבת הוא נפטר, אה.. חותני, כן
הוא נפטר כמה, ילדים קטנים, עשרה ילדים.. כן
הילדים שלו, ילדים של עשרה שנים, שנים עשרה שנה הם לא רצו שיעשה ככה
לא רצו הילדים, אבל הוא לא שמע, לא, לא שמע להם
"ברסלב, אני לא רוצה"
ואני..

אני הייתי בטבריה, ואישי ויהלד ואני באתי גם כן וראיתי את הצער הזה של 'חלל רעב'
זה אי אפשר לשער במח מה שזה, זה צער כזה שאין בעולם
אפילו 'חללי חרב' הם, הם טובים מ'חללי רעב'
מה זה?
[זה מקליט, מקליט]
אה?
[זה מקליט את הדיבורים, מקליט]
אה?
[מקליט, זה מקליט]
אה...

...{גם כשהייתי} בסכנה, סבלתי חרפת רעב כזה, רעב כזה, אני והילדים
זה לא היה על חינום, זה היה השגחה מהשם יתברך, כן
אני הייתי צריך לסבול את זה, לעבור את זה, כן...

...{לא יודעים}, איך אני יכול לחיות? איך אני חי?
[רבי ישראל, רבי ישראל]
{נו}
[אתם חיים בנס]
כן, בנס, בנס
[....]
זה לא רגיל
[לא רגיל]
מה היום? {...}, והוא, אני רואה בעיני, אני רואה שאני פה, ברוך השם...

...[.....]
יוא, יוא, אני מוכרח לשכב
[.....]
[.....]
[רבי ישראל, אני באתי לבקש ברכה בשביל ילדים]
אה, השם יתברך...

...{יכול}
[אתה יכול, אתה יכול]
[.....]
[אתה יכול, אתה יכול..]
[אנחנו מאמינים..]...

...לגור בירושלים
[רבי ישראל, אתם פה בירושלים]
אה?
[אתם נמצאים פה בירושלים]
עכשיו?
[כן, גבעת שאול, זה ירושלים]
כן
[כן]
ברוך השם
[ודניאל אמר, שאתם יכולים להישאר כל הזמן שאתם רוצים]
כן?
[כן, הוא אמר]
...[.....]

...שיהיה לך הרבה ילדים צדיקים
[אמן]
...[אמן]

...{זה, זה הפירוש}, איך עושים תשובה?
[תשובה]
זה, זה, זה הוא התשובה, "איך עושים תשובה?" - זהו התשובה
[זה התשובה]

"איך אני זוכה לעבוד השם באמת ולעשות תשובה"
[אה, אה]...

...[עזרתי לו לתת לי מהבלבולים שלו
ולהבין טוב את מה, מה שאמרתם לו, שיכתוב את זה טוב ויפה]
מה?
[כן, הסברתי לו כמה דברים על הפתק...]

...[...]{, אז זה...}

...["ציונים?"]

אה, אה

[אמרתי לו: "לא מה פתאום, אנחנו לא מאמינים בציונים"

"אז איך הוא היה חבר של שזר?"

אז אני אמרתי לו:

"כל מה שהוא היה עם שזר, זה היה בשביל לקרב אותו להשם יתברך
ולהחזיר אותו בתשובה ולקרב אותו לרבינו..."

{...}

["..הוא... שום, שום, שום קשר עם הציונים ושום קשר עם המדינה"

כן, אמרתי לו, הסברתי לו, כן]...

...["הוא רצה רק לקרב אותו להשם יתברך, להחזיר אותו בתשובה"]

כן?

[כן, ככה אמרתי לו]

מה?

[אמרתי לו, שאתם כתבתם לו את כל המכתבים רק בשביל לקרב אותו לרבינו]

לא בשביל שום מדינה]

...{...}

...היהדות, הוא להאמין בהשם שהוא בורא, שהוא ברא העולם

שהוא נתן לנו את התורה, שאנחנו ישראל עמו

[.....]

...[.....]

...לכל דבר, לאמונה, לאמונה

[אתם צריכים זכרון לזה, רבי ישראל]

אה?...

...[סבא והחברים שרים וישראל דגן מנגן את השיר:

"בך בטחו אבותינו, בך בטחו ותפלטמו, אליך זעקו ונמלטו, בך בטחו ולא בושו..."

{אני רוצה כבד}

[אה?]

כבד

...[כבד, כבד]

...[ישראל דגן ממשיך לנגן ולשיר עם החברים:
"אליך זעקו ונמלטו, בך בטחו ולא בושו"
אחר כך הם שרים "נֶחַם נֶחַם נֶחַם מְאֹמֶן..". במנגינה של "בך בטחו..
אחר כך הם שרים:
"בך בטחו אבותינו, בך בטחו ותפלטמו, אליך זעקו ונמלטו, בך בטחו ולא בושו.."...]

סוף קלטת 41א